

Д и г у г а к о д л м ш и н а ш

1957 джил Элстин тосхлтин 2-ч управлень амтн баадг болн производственн гермүдин ик тосхлт кев. Эн кергт сайад арслнь болн олнзүсн тосхлтин үнтä материал госу- дарств өгсн. Болв Эн тоотиг чикär тоолдж, шүүджд хäläl уга олзлсна учрар, государствд ик гидг матери- альн гару өггдв.

Тосхлтин 2-ч управленä базнь Дивн станцд баав. Эн базур дам- джулгддж тосхлтин цуг материал ирджäv. Зäрм, онц өдрмүдт зу гар машин тосхлтин материал Элстүр йовулгджав. Иигдж йовулгдсн ма- териалан тосхлтин альк объектд охинь накладнойдан заадж бичдмн биш, зугл тосхлтин 2-ч управленьд илгäгддженä гидж бичдмн. Эндн тосхлтин 2-ч управленä ахлачнр Семибратов Гусев хойр дурта объект талан йовулчкдмн. Шофер тер күр- ген материалан өгхлärн, наклад- нойдан гар тавүлнä, зäрмдän мате- риалинь авдг күн уга болхла, буул- гад хайчкад, маначин эс гидж нег көдлмшчин гар тавүлчкäd, йовдж одна.

Дивнä экспедитр Бедрик тооца- гбан бухгалтерт өгхлänь, түүнä ил- гäггäд бääсн материалмудиг Элстин, тосхлтин материал хадгьлдг улс бийсдän оруддж эс бичсн болхла, тер накладнойг бухгалтер авдмн биш. Бедрикт складмуд, объекте эргджд гүүдг аргь уга болна, түүг адгьадж Дивнүр хärү йовулна, ши- нäs ирсн тосхлтин материалиг станц деер бärдж болшго гинä, тиигäд Бедрик цуг накладнойсиг баглад ху- раггäд бääхäs оньгдан эв олхш. Джи- лин эргцд кесг зун машиндин на- кладноймуд хурв. Джилдän ачлгь зөөснänь хөөн кен шофер тер ачл- гбан альк объектд өгсän медхв? Тиим дала ик материал экспедитр Бед- рикин нерн деер илд бääнä гидж цааснд тоолгдджана.

Дивн станцур спецификац уга ачлгьн ирджäv. Төмр хаалгьин на- кладнойд «гермүдин äнгс овагьарн» гидж заагдна. Йосар болхла, Сове- тин депутат болн төмр хаалгьин элч орцлгьта комисс бääх зөвтä билä,

тер комисс ирсн материалмудиг йил- гьäд, актар авх бääсмн. Болв иим ухан күүнд эс ирсн бääдлгä. Мате- риалмудиг тиим äнгьн-түрү, иим äнгьн-эдү гидж заалго, хоосн тоо- гьарнь авчхана. Экспедитр Бердик бас «овагьарнь» Элстүр йовулна, герин үүдн тедү, тер—эдү гидж заахш. Герин äнгьслä хамдан, ха- дасн, шил, доск бас «тедү-эдү» ги- гьäд тоогьар заагдна. Государствин зөөрär олз кех саната улст эннй йир зокаста болдг билä, тиим улсин түрүн нүүрт йовачнрнь тосхлтин 2-ч управленä гардачнр бийсьн бо- лджд гарчана.

Бухгалтерий бас, герин äнгьсиг тоогьар тоолад, нег тоогьинь нег арслнь гидж үндг бääдж. Көдл- мш иим бääдлгä тоота-дигтä болсн учрар, тосхлтин материалмуд зäрм объектст үлү гарна, зäрмсäsнь дун- на. Тер бийнь бухгалтерий энүгär төр келго, арвад мингьгäд арслн- га материалмуд, нег күүнä нернäs талдан күүнä нерн деер бичäd, то- диг угагьар дурндан, документац угагьар тосхлтин материалмудиг олзлджав.

Иим эвго «хаджгьр» йовдлмуд чигн гарчав: Бадиновд 50 кг ха- дас өгчкäd, 50 кубометр доск өгсär, Манкировд 50 кг алибастр өгчкäd 50 тонн гидж бичсн саам бас бää- нä. Эн материалмуд центральн скла- дас өггдсн.

Нидн джилин сентябрь сард «Ставропольстройтрестäs» Ермош- каевин складур 12,665 арслннга тосхлтин материал ордж ирсиг, бух- галтерий кладовщикин нернд бичджд орусн уга. Нидн джилин декабрь сард экспедитр Колпачковас 1764 шифр Ермошкаевин складт ордж ирлä, терүг бухгалтерий бас бичсн уга.

Нäамн пätртä гермүд бärгдджäh объектст ирджäh тосхлтин материал- муд кесг цагт күүнд даалгьдлго, эзн уга юмшннь буулгьджд хайгд- джав, тегäд тосхлтин 2-ч управленä гардачнр — начальник Семибратов, ах инженер Гусев болн бухгалтер Ярков, Цыбулевскийт тедн кладов-

щикär эзн болтха гидж орулчхав. Цыбулевский äклäд эзн болв. Тедн бääсн тосхлтин материалиг комисс бürдäггäд, актар Цыбулевскийд өг- хин ормд, тосхлтин 2-ч управленä гардачнр «mä чамд, үр Цыбулевский, кесг зун мингьгн арслннгин зөөр, ав, äдл, эзн бол» — гисн бääдлгä- гьär терүнд хоосн амарн даалгьч- хав. Тернь Хальченкон гардджах объектд болн талдан чигн объектсд документац угагьар материалмуд отад баав. Прораб Хальченко, кла- довщик нертä Цыбулевский хойр, «чи даахмб», «би даахмб», «чи га- ран тавлäch», «би гаран тавлäv» гилдäд зүтклднä, тер хоорид эн объ- ектд 175.000 арслнь мөнгнä тос- хлтин материал дутджана.

Бийän болн государств меклхн кергт, тосхлтин 2-ч управленä бух- галтерий, кесг мөнгнä тосхлтин материалиг уга бийнь, ил бääхär балансан бичäd хадгьлджана. Тиим, хоосн цааснд бичätä материалмуд, ганцхн Ермошкаевин складар 100.000 арслнь күрнä.

Талдан организацсас кедү мате- риал ордж ирснь, кедү йовулгдсьн бас то-диг уга. 1957 джил ах бух- галтер Ярков 721.000 арслннга материал талдан организацсла нүүр- цджд хäläцлго, хоосн проводкар диглдж бичв.

Финансин тускар, нормированä, джалвин, худн-хуурмг кевär äмтнд үлү мөнгнä наряд бичснä хөөн бе- лн нань чигн бääх кесг дуту-дунд- сиг бидн зааджахшвдн.

Цуг эн тоот хаджгьр йовдлмуд, зөрц хаджгьр йовдл гаргьджах, олна төрт харш, хаджгьр ухата ул- син үүлдврмүд гидж тоолгдх зөвтä. Көдлмшин эн халхиг бас чигн сä- нär шүүджд-шалгьджд хäläх кергтä. Юнгäд гихлä, цуг деер келгдсн хаджгьр, хорлтта йовдлмуд, ода чигн тер кевтän бääггä.

Тангьгчин организацс эн тоотиг чиклäd, бурута улсиг шүүрүтä шоо- дврла харгьулх гидж нälх кергтä.

Д. ГРАЧЕВ,

тосхлтин хойрдгч управленьд

ревис негч комиссин ахлач.